

Lokal læreplan musikk 5.-7 trinn
År 1

TID	EMNE	LÆRINGSMÅL			LÆRINGSKJENNETEGN/ VURDERINGSKRITERIER			
	Hvor kommer musikken min fra?	<u>Lære om:</u> • Populærmusikk/ungdomskultur før 1950 • Populærmusikk/ungdomskultur 1950-tallet til 2010-tallet (hvert 10 år presenteres hver for seg)				Høy måloppnåelse	Middels måloppnåelse	Lav måloppnåelse
	<u>Læringsstrategier:</u>	Musisere	Komponere	Lytte		<u>Høy måloppnåelse</u> Aktiviteter: • 2 Lytte-eksempler fra hvert tiår. Veksle på å lytte med video og uten video (gir forskjellig fokus) • Se kortfilm/musikkvideo for å diskutere kjennetegn ved dans, moter/klær, teknologi • Lag dans/fremføring inspirert av 10året som jobbes med. • Bli kjent med ulike instrumenter og instrumentgrupper gjennom lytting og se på musikk på skjerm. • Skrive korte tekster som beskriver musikk ved hjelp av faglige begreper som nevnt i fagplanen. • Syng utvalgte, passende sanger med fokus på å dekke fagplanens mål.		
	• oppfatte og anvende puls, rytme, form, melodi, klang, dynamikk, tempo og enkel harmonikk i lytting og musisering • framføre sanger og viser fra eldre og nyere tid • synge unisont og flerstemt i gruppe med vekt på intonasjon, klang og uttrykk	• uttrykke egne ideer, tanker og følelser gjennom bevegelser og dans	• gjenkjenne klangen til og benevne de ulike instrumentgruppene • samtale om hvordan musikk både er et kunstnerisk uttrykk og en kommersiell vare • gi uttrykk for egne vurderinger om hvordan musikkens bruk og funksjon har endret seg gjennom tidene					
	<u>Sangforslag:</u> 40-tall: Django Reinhart 50-tall: Bill Haley/Rock around the clock, Elvis 60-tall: Beatles, Rolling Stones 70-tall: Abba, Yes, Pønk... 80-tall: Aha, Drama, 90-allet: Nirvana-Grunge, Worldmusic, 2000-tallet: Britney Spears, boyband, 2010-tallet: dj-musikk, hva hører elevene på?							
	Å kunne uttrykke seg muntlig	Å kunne uttrykke seg skriftlig	Å kunne lese	Å kunne regne	Å kunne bruke digitale verktøy			
Diskutere, reflektere, gjøre rede for	Lage korte fagtekster	faktatekster	Tid, årstall	• Nettsøk, • Avspillingsverktøy nettbasert (f.eks. youtube), streaming, mediaplayer.				

TID	EMNE	LÆRINGSMÅL	LÆRINGSKJENNETEGN/
-----	------	------------	--------------------

					VURDERINGSKRITERIER		
	Forestilling	<u>Lære om:</u> Delta i å planlegge og gjennomføre en stor forestilling sammen med alle elevene og lærerne på 5.-7. trinn.			Høy måloppnåelse	Middels måloppnåelse	Lav måloppnåelse
	<u>Læringsstrategier:</u>	Musisere - framføre sanger og viser fra eldre og nyere tid - synge unisont og flerstemt i gruppe med vekt på intonasjon, klang og uttrykk - delta i framføring med sang, spill og dans der egenkomponert musikk og dans inngår	Komponere uttrykke egne ideer, tanker og følelser gjennom bevegelser og dans	Lytte	<u>Høy måloppnåelse</u> Aktiviteter: Øving, framføring av sang, dans og drama		
		Sangforslag: Avhengig av oppsetning/forestilling					
	Å kunne uttrykke seg muntlig	Å kunne uttrykke seg skriftlig	Å kunne lese	Å kunne regne	Å kunne bruke digitale verktøy		
	Med og uten publikum, med og uten forberedelse.	Evt. skrive manus, øveplan, øvetekster	Lese manus	Planlegge tidsbruk på øvelse og framføring	Inkludere digitale verktøy i kunstneriske uttrykk		

TID	EMNE	LÆRINGSMÅL	LÆRINGSKJENNETEGN/ VURDERINGSKRITERIER
-----	------	------------	---

Gitarkurs Læringsstrategier:	Lære om: Vi spiller individuelt og sammen i små eller store grupper.				Høy måloppnåelse	Middels måloppnåelse	Lav måloppnåelse
					Høy måloppnåelse		
					Aktiviteter:		
					Vi jobber i grupper og individuelt, oftest 2 sammen.		
					Kriterier for gitarkurs: - Vi lærer minst 3 ulike akkorder - Vi får til å skifte effektivt mellom ulike akkorder - Vi får til å spille komp til en sang med passende tempo og rytme.		
Musisere - beherske enkelt melodispill etter gehør og enkle harmoniske og rytmiske akkompagnement - framføre sanger og viser fra eldre og nyere tid - synge unisont og flerstemt i gruppe med vekt på intonasjon, klang og uttrykk - oppfatte og anvende puls, rytme, form, melodi, klang, dynamikk, tempo og enkel harmonikk i lytting og musisering		Komponere improvisere med stemme og instrumenter med utgangspunkt i enkle rytmiske, melodiske og harmoniske mønstre	Lytte				
Sangforslag:							
Å kunne uttrykke seg muntlig	Å kunne uttrykke seg skriftlig	Å kunne lese	Å kunne regne	Å kunne bruke digitale verktøy			
Samarbeidsdialog på gruppa		- Notasjon - Sangtekster	Telling av takter	Nettsøk etter sangtekster/akkorder.			

TID	EMNE	LÆRINGSMÅL	LÆRINGSKJENNETEGN/ VURDERINGSKRITERIER
------------	-------------	-------------------	---

	Vi synger		Lære om: Vi synger sammen, ved å bruke sangbok eller utdelt sang.			Høy måloppnåelse	Middels måloppnåelse	Lav måloppnåelse
	Læringsstrategier:					Høy måloppnåelse:		
			Musisere	Komponere	Lytte			
			- oppfatte og anvende puls, rytme, form, melodi, klang, dynamikk, tempo og enkel harmonikk i lytting og musisering - syngte unisont og flerstemt i gruppe med vekt på intonasjon, klang og uttrykk		- diskutere særtrekk ved kunstmusikk, norsk og samisk folkemusikk, folkemusikk fra andre land og rytmisk musikk - gi uttrykk for egne vurderinger om hvordan musikkens bruk og funksjon har endret seg gjennom tidene			
			Sangforslag: Ulike sanger fra forskjellige tider og steder.					
	Å kunne uttrykke seg muntlig	Å kunne uttrykke seg skriftlig	Å kunne lese	Å kunne regne	Å kunne bruke digitale verktøy			
	Samtale om arrangement og fremføring		Sangtekster på ulike språk	Oppslag i sangbok ved hjelp av register				

TID	EMNE	LÆRINGSMÅL	LÆRINGSKJENNETEGN/
------------	-------------	-------------------	---------------------------

		VURDERINGSKRITERIER		
	Produsere lydfil	<u>Lære om:</u> Få erfaring med å komponere ved hjelp av digitale verktøy.		
	<u>Læringsstrategier:</u>	Musisere oppfatte og anvende puls, rytme, form, melodi, klang, dynamikk, tempo og enkel harmonikk i lytting og musisering	Komponere - lage egne komposisjoner med utgangspunkt i enkle musikalske former og motiver og bruke grafisk notasjon til å lage skisser av komposisjonene - komponere og gjøre lydopptak ved hjelp av digitale verktøy	Lytte gjenkjenne klangen til og benevne de ulike instrumentgruppene
		<u>Sangforslag:</u>		
	Å kunne uttrykke seg muntlig	Å kunne uttrykke seg skriftlig	Å kunne lese	Å kunne regne
	Samarbeide med læringspartner.		Engelske navn på lyder/kommandoer i programmet.	Telle takter. Tempo (BPM)
		Å kunne bruke digitale verktøy		
		PC som komponeringsverktøy. Lagre ved hjelp av å eksportere lyd som wawfil.		
		Høy måloppnåelse		
		Middels måloppnåelse		
		Lav måloppnåelse		
		<u>Høy måloppnåelse:</u> Vi bruker gratis programvare på www.soundation.com . Elevene skal klare å benytte programmet og produsere en lydfil som er ca 1 min langt. Tydelig begynnelse og slutt. Forholde seg til begrepene som nevnt i kompetansemål fra musisere.		

TID	EMNE	LÆRINGSMÅL	LÆRINGSKJENNETEGN/ VURDERINGSKRITERIER		
	Improvisere	<u>Lære om:</u> Spille på metalofon	Høy måloppnåelse	Middels måloppnåelse	Lav måloppnåelse

	<u>Læringsstrategier:</u>				<u>Høy måloppnåelse:</u>
		Musisere	Komponere	Lytte	Aktiviteter:
		- oppfatte og anvende puls, rytme, form, melodi, klang, dynamikk, tempo og enkel harmonikk i lytting og musisering - delta i framføring med sang, spill og dans der egenkomponert musikk og dans inngår - beherske enkelt melodispill etter gehør og enkle harmoniske og rytmiske akkompagnement	improvisere med stemme og instrumenter med utgangspunkt i enkle rytmiske, melodiske og harmoniske mønstre		- Vi lytter sammen etter hvilke toner som klinger pent sammen med en C-dur akkord. Plukker bort de satvene som ikke passer - Vi improviserer: Lærer spiller et enkelt komp i C (F og G). Elevene improviserer. «Bandet» kan etter hvert utvides med 2 metalofoner, rytmeinstrumenter, sangere, keyboard?, gitarer etc...
		Sangforslag:			Målet er at eleven er deltakere som musikere og lyttere.
Å kunne uttrykke seg muntlig	Å kunne uttrykke seg skriftlig	Å kunne lese	Å kunne regne	Å kunne bruke digitale verktøy	
Samarbeide. Få til dialog	Enkel notasjon?	Enkel notasjon	Telle takter, f.eks. 12 takters blues.		

KOMPETANSEMÅL MUSIKK ETTER 7. ÅRSTRINN

GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

Kunne uttrykke seg muntlig	Kunne uttrykke seg skriftlig	Kunne lese	Kunne regne i musikk	Kunne bruke digitale verktøy
Å kunne uttrykke seg muntlig i musikk innebærer å synge, komponere ved å eksperimentere med stemmen og delta i samspill og vokal framføring. I tillegg dreier det seg om å kunne sette ord på hva en hører og selv ønsker å uttrykke og å formidle egne musikkopplevelser og refleksjoner om musikk som fenomen.	Å kunne uttrykke seg skriftlig i musikk innebærer blant annet bruk av ulike former for notasjon. Dette er nødvendige verktøy både som støtte til musikalske forløp, som ledd i improvisasjons- og lytteøvelser og for å kunne nedtegne og ta vare på egenkomponert musikk og dans. Skrivning benyttes også til å eksperimentere med språklig rim, rytme og klang og til å formidle musikalske opplevelser, ideer og formuttrykk og å reflektere over kunnskap i faget.	Å kunne lese i musikk dreier seg om å kunne tolke og forstå ulike musikalske uttrykk, symboler, tegn og former for notasjon. Evne til å konsentrere seg over tid er en viktig forutsetning for lesing. Gjennom lytting, musisering og tolkning av musikalske uttrykk og symboler gir musikkfaget viktige bidrag til dette. Lesing av tekster vil være av betydning som grunnlag både for ens egen komponering og som en kilde til refleksjon.	Å kunne regne i musikk innebærer å bli kjent med musikkens grunnelementer og ulike musikalske mønstre, variasjoner og former og å kunne beregne tid og rom i musikalske og kroppslige uttrykk. Gjennom gjenkjennelse og anvendelse av musikkens grunnelementer utvikles forståelse for hvordan ulike mønstre og strukturer preger kunstneriske og musikalske uttrykk.	Å kunne bruke digitale verktøy i musikk dreier seg om utvikling av musikkteknologisk kompetanse knyttet både til lytting, musisering og komponering. I musikkfaget inngår blant annet bruk av opptaksutstyr og musikkprogram for å sette sammen og manipulere lyd til egne komposisjoner. I denne sammenheng inngår også kjennskap til kildekritikk og kunnskap om opphavsrett knyttet til slik bruk av musikk.

HOVEDOMRÅDER

Musisere	Komponere	Lytte
Hovedområdet musisere har musikkopplevelse, forstått både som estetisk opplevelse og eksistensiell erfaring, som faglig fokus. Hovedområdet omfatter praktisk arbeid med sang, spill på ulike instrumenter og dans, innenfor ulike musikalske sjangere og uttrykk på alle årstrinn. Dette innebærer bruk av musikkens grunnelementer (puls, rytme, tempo, klang, melodi, dynamikk, harmoni og form), trening av musikalsk hukommelse og forestillingsevne og musikkorientering i praksis. Sentralt i dette hovedområdet står øving, musikalsk kommunikasjon, samspill, samhandling og formidling.	Hovedområdet komponere har musikkopplevelse og musikalsk skaping som faglig fokus og omfatter skapende arbeid med musikk og dans innenfor varierte uttrykk. Her inngår å utforske og eksperimentere med musikkens grunnelementer, utforske stemmen, sette sammen musikalske forløp i lyd og bevegelse og skape egne musikalske uttrykk. Dette innebærer bruk av musikkens grunnelementer på varierte måter, oppøving av musikalsk hukommelse og forestillingsevne og trening i musikalsk kommunikasjon og formidling. Ulike musikkinstrumenter og digitale verktøy anvendes både i musikalsk skaping og til opptak og bearbeiding av lyd og musikk til ens egne komposisjoner. Komponere omfatter også musikkorientering og refleksjon om musikk og musikalske erfaringer.	Hovedområdet lytte har musikkopplevelse og refleksjon som faglig fokus. Å kunne lytte er en grunnleggende forutsetning både for musikkopplevelse og for egen utøvelse, alene og i samspill med andre. Et samfunn med overflod av lyd og musikk krever musikalsk skjønn og vurderingsevne hos den som lytter. Hovedområdet omfatter utvikling av følsomhet for musikkens grunnelementer og ulik bruk av disse og kjennskap til og fortrolighet med ulike former for musikk. Her inngår arbeid med barnesangkultur, samisk musikk og folkemusikk, kunstmusikk, improvisert og rytmisk musikk. Musikalsk mangfold og sjangerbredde som ivaretar hovedlinjer innenfor ulike musikalske sjangere, utgjør således en faglig kjerne i dette hovedområdet på alle årstrinn. Musikkorientering inngår også i kunnskapsgrunnlaget i dette hovedområdet og omfatter både musikkteoretiske emner og musikk sosiologiske temaer knyttet til musikkens bruk og funksjon i ulike samfunn i fortid og nåtid. Slik kan hovedområdet lytting bidra til å gi dybde og perspektiv til arbeid med å musisere og komponere, og hovedområdene i musikkfaget utfyller hverandre i en dynamisk helhet, der måloppnåelse på ett område samtidig utvikler kompetanse på et annet.

KOMPETANSEMÅL

Musisere	Komponere	Lytte
<i>Mål for opplæringen er at eleven skal kunne</i> • oppfatte og anvende puls, rytme, form, melodi, klang, dynamikk, tempo og enkel harmonikk i lytting og musisering • synge unisont og flerstemt i gruppe med vekt på intonasjon, klang og uttrykk • beherske enkelt melodispill etter gehør og enkle harmoniske og rytmiske akkompagnement • framføre sanger og viser fra eldre og nyere tid • beherske noen norske danser og danser fra andre land • delta i framføring med sang, spill og dans der egenkomponert musikk og dans inngår	<i>Mål for opplæringen er at eleven skal kunne</i> • improvisere med stemme og instrumenter med utgangspunkt i enkle rytmiske, melodiske og harmoniske mønstre • uttrykke egne ideer, tanker og følelser gjennom bevegelser og dans • lage egne komposisjoner med utgangspunkt i enkle musikalske former og motiver og bruke grafisk notasjon til å lage skisser av komposisjonene • komponere og gjøre lydopptak ved hjelp av digitale verktøy	<i>Mål for opplæringen er at eleven skal kunne</i> • gjenkjenne musikk fra historiske hovedepoker i kunstmusikken • diskutere særtrekk ved kunstmusikk, norsk og samisk folkemusikk, folkemusikk fra andre land og rytmisk musikk • gi uttrykk for opplevelser i møte med verker av sentrale komponister fra kunstmusikken • gjenkjenne klangen til og benevne de ulike instrumentgruppene • samtale om hvordan musikk både er et kunstnerisk uttrykk og en kommersiell vare • gi uttrykk for egne vurderinger om hvordan musikkens bruk og funksjon har endret seg gjennom tidene

Formål

Alle barn, unge og voksne i vårt samfunn har et forhold til musikk. Musikk brukes i mange forskjellige sammenhenger og har dermed ulike funksjoner og også ulik betydning for hver enkelt av oss. Musikk tar opp i seg, uttrykker og formidler stemninger, tanker og følelser ved alle sider av det å være menneske. Musikk er derfor en kilde både til selverkjennelse og mellommenneskelig forståelse på tvers av tid, sted og kultur.

Som et allmenndannende kunstfag skal musikkfaget gi elevene grunnlag for å kunne oppleve, reflektere over, forstå og ta del i musikalske uttrykk. Som et skapende fag skal musikkfaget gi grunnlag for utvikling av kreativitet og skapende evner slik at elevene blir i stand til å skape musikalske uttrykk ut fra egne forutsetninger.

Musikkopplevelsen er uforutsigbar, men ikke forutsetningsløs. I dette ligger erkjennelsen av at musikkopplevelsen ikke bare er intuitiv, men at kjennskap til musikk, kunnskap om musikk, utvikling av musikalske ferdigheter og refleksjon om musikk til sammen danner grunnlag for musikkopplevelsen forstått både som estetisk opplevelse og eksistensiell erfaring. I arbeid med musikk står den musikalske og menneskelige samhandlingen sentralt, og i musikkfaget skal samvær og samhandling balanseres mot mestring på en slik måte at elevene på alle årstrinn oppnår kvalitet i musikkutøvelsen på det nivået de befinner seg.

Musikkfaget spiller en sentral rolle i en tilpasset opplæring i en inkluderende skole. Gjennom innhold og aktivitetsformer som søker å møte elevenes uttrykksbehov og gi rom for estetiske opplevelser, kan faget bidra til erkjennelse, innlevelse, utfoldelse og deltakelse. Dans er en naturlig del av musikkfaget og bidrar til mangfold i elevenes musikalske uttrykksformer. Musikkfaget ivaretar både musikalsk mangfold og sjangerbredde. Samisk og norsk musikk, andre kulturers folkemusikk, kunstmusikk og ulike former for improvisert og rytmisk musikk inngår i musikkfaget.

Det er derfor en forutsetning for å oppfylle formålet med faget at man innenfor alle hovedområdene på alle trinn arbeider med sjangerbredde og musikalsk mangfold. Slik kan holdninger til å møte ulike musikalske uttrykk med åpenhet og nysgjerrighet utvikles. I et flerkulturelt samfunn kan faget medvirke til positiv identitetsdanning gjennom å fremme tilhørighet til ens egen kultur og kulturarv, toleranse og respekt for andres kultur og forståelse for musikkens betydning som kulturbærer og verdiskaper lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Musikk knytter estetikk og teknologi sammen og vil naturlig kunne inngå i andre fags arbeid med teknologi og design.

Samarbeid med profesjonelle musikere og kunstnere og samarbeid mellom grunnskole og kulturskole muliggjør møter med kunstuttrykk av høy kvalitet og gir elevene anledning til å være medskapende i arbeids- og formidlingsprosessen. Elevenes musikalske bakgrunn og den musikk- og dansekompetansen elevene tilegner seg utenfor skolen, bør tas i bruk i faget der det er naturlig. Den samlede kompetansen i musikk og dans bidrar til å oppfylle skolens mål om å utvikle skapende, samhandlende og integrerte mennesker som er i stand til å realisere seg selv på måter som kommer individ og samfunn til gode.